

Inspreektekst "Behoud biotoop bastions" 28 september 2023

Ton Rullmann / Biodiversiteitsteam, onderdeel van IVN en KNNV Woerden

1. Bescherming van de vleermuizen habitat

De conclusie van het ecologisch rapport uit 2021 is dat de boomgroepen het beste gehandhaafd kunnen worden, en dat een ontheffing aangevraagd moet worden voor het kappen van bomen met, en ook rond de vleermuisverblijven. Het college lijkt hier geheel aan voorbij te gaan.

Het college stelt: alleen de bomen bovenop, waarin de vleermuizen nestelen, tellen. De ecooloog Daemen zegt: je moet naar de hele habitat kijken. Het gaat om grote ingrepen: het kappen van bomen, het toelaten van meer licht en het ontnemen van de luwte door verwijderen van ondergroei. Dit alles betekent een forse aantasting van een favoriet deel van de habitat van de vleermuizen. Het onderzoek in 2021 is niet geheel volgens het protocol verlopen. Er is te weinig gekeken naar de hele omgeving. Het rapport geeft daarom niet goed aan wat "rond de vleermuisverblijven" inhoudt. Het Biodiversiteitsteam is van mening dat hier kritisch naar gekeken moet worden, bijv. door de ecooloog. De stelling in het memo van het college is veel te kort door de bocht.

2. Het nieuwe rapport van Sweco

Het rapport roept veel vragen op. Bijvoorbeeld:

- Wat is het effect van de wortels van bomen, die als een verankering dienen? Er zijn data die aangeven dat het effect in dit model in de buurt kan komen van het scenario met "hoge kleieigenschappen", waarin het risico op afschuiven nagenoeg verdwijnt.
- Hoe gedraagt de alternatieve oplossing voorgesteld door Hart voor Natuur Woerden zich?
- En wat is het risico op instabiliteit juist door de werkzaamheden zelf, als je onderaan de grond gaat verstoren?

Maar ik wil vooral op een algemener aspect ingaan.

Mijn beroep is (was) wetenschappelijk onderzoek. Dus ik voel me vertrouwd met dit soort rapporten, ook al is het niet mijn vakgebied. Ik geloof in wetenschappelijk onderzoek, ik hou ervan. Maar daardoor weet ik ook dat alles afhangt van hoe je een vraag stelt. De onderzoeksvraag had ook anders kunnen zijn. Wat maakt dat zo'n bastion al eeuwen stabiel is? Zijn er andere oplossingen denkbaar met behoud van de bomen? Hoe zouden we tijdig kunnen meten dat de zaak in beweging komt? Is de ene locatie meer bedreigd dan een andere? Enz. De vraagstelling bepaalt de richting van de oplossing.

Ik wil helemaal niets af doen aan de vakkundigheid van Sweco. Maar het is essentieel te beseffen dat wetenschap nooit kan bepalen wat de politiek moet doen. Het is maar een model. Het is de taak van politici en bestuurders om de resultaten te interpreteren.

Wat betekent die kans van 10 tot 15 %? Het zegt zonder context niet veel. Een kans t.o.v. wat? De kans dat ik doodga is 1. Daar hoef ik niet aan te rekenen. Maar wat betekent nou zo'n getal? Hoe moet ik de 10 % zien in relatie tot het feit dat de taluds er al eeuwen liggen?

Het rapport is niet helder opgeschreven. Ook als niet-expert moet je de redenering kunnen volgen. En dat is hier niet het geval. Wat is de relatie tussen de vier varianten en het percentage? Als de klei wat meer samenhangt verdwijnt de instabiliteit. Maar de kans daarop is klein. Hoezo? Waar blijkt dat uit? Ik snap het niet. Wat is er gevarieerd bij de gevoeligheidsanalyse?

De lijn van het rapport rammelt. Kunt u de redeneringen volgen (en dan bedoel ik niet de technische inhoud, maar de logische verbanden)? Zo nee - is het dan verstandig maar aan te nemen dat het wel zal kloppen?

Simpelweg als gekozen bestuurder aanvaarden "de computer zegt het", vind ik een gevaarlijke weg. Dus ik wil u oproepen om kritisch met dit rapport om te gaan.

3. Aandacht voor ecologie.

Veiligheid is belangrijk.

Maar moet dat allesbepalend zijn voor de infrastructuur?

Het lijkt er op dat iemand een tijd geleden de vraag gesteld heeft: o wacht, hoe zit dat eigenlijk met de taluds. En dat sindsdien een soort blikvernaauwing is opgetreden waarbij het alleen nog maar ging om de vraag: is het stabiel of niet?

Het is een reflex die zich langzamerhand heeft vastgezet in onze complexe samenleving: ingrijpen om risico's uit te bannen.

Maar we ontdekken dat aan steeds maar ingrijpen ook nadelen zitten. We maken veel kapot.

Twee weken geleden heeft de raad de startnotitie ecologie aangenomen. Het Biodiversiteitsteam is blij met deze ontwikkeling. Maar als we in Woerden ecologie serieus willen nemen, moeten we afkicken van de reflex om in te grijpen. Natuur gedijt bij balans, bij zichzelf herstellen, bij het netwerk van verbindingen tussen soorten, bodem, water. We mogen wat bescheidener zijn. De vleermuizen waren hier eerder dan wij. Zij delen hun wereld met de onze.

Nu zeg ik niet: grijp nooit in. Maar wel: kijk heel serieus hoe je de habitat van de vleermuizen, en andere dieren, in stand kan houden. Maak dat net zo goed uitgangspunt als de veiligheid. Er is een serieus alternatief plan geformuleerd. Waarschijnlijk is dat ook goedkoper. Onderzoek dat plan serieus.